

Bruxelles, den 22.7.2019
COM(2019) 342 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om den fælles evaluering af gennemførelsen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme

{SWD(2019) 301 final}

Aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme ("TFTP") trådte i kraft den 1. august 2010¹.

Proceduremæssige aspekter

I henhold til aftalens artikel 13 skal bestemmelserne om sikkerhedsforanstaltninger, kontrol og gensidighed evalueres regelmæssigt i fællesskab af evalueringshold fra Den Europæiske Union og USA, herunder Europa-Kommissionen, det amerikanske finansministerium og repræsentanter fra to databeskyttelsesmyndigheder fra EU-medlemsstaterne, samt eventuelt eksperter inden for sikkerhed og databeskyttelse og en person med erfaring i retspleje.

Denne rapport omhandler den femte fælles evaluering af aftalen, siden den trådte i kraft, og dækker en periode på 35 måneder mellem den 1. januar 2016 og den 30. november 2018. Den første fælles evaluering af aftalen blev foretaget i februar 2011² og dækkede de første seks måneder efter aftalens ikrafttrædelse (1. august 2010 til 31. januar 2011), mens den anden evaluering blev foretaget i oktober 2012³ og dækkede den efterfølgende periode på 20 måneder (1. februar 2011 til 30. september 2012). Den tredje fælles evaluering, der blev foretaget i april 2014, dækkede en periode på 17 måneder (1. oktober 2012 til 28. februar 2014)⁴. Den fjerde fælles evaluering, der blev foretaget i marts 2016, dækkede en periode på 22 måneder (1. marts 2014 til 31. december 2015)⁵. Den 27. november 2013 vedtog Kommissionen meddelelsen om den fælles rapport fra Kommissionen og det amerikanske finansministerium om værdien af de udleverede TFTP-data i medfør af artikel 6, stk. 6, i aftalen⁶.

I overensstemmelse med aftalens artikel 13, stk. 3, repræsenterede Europa-Kommissionen med henblik på evalueringen Den Europæiske Union, og det amerikanske finansministerium repræsenterede USA. EU's evalueringshold blev ledet af en højtstående tjenestemand i Kommissionen og bestod af to medarbejdere fra Kommissionen samt repræsentanter for to databeskyttelsesmyndigheder.

Den femte fælles evaluering blev gennemført i to hovedfaser: den 15. januar 2019 i Europols lokaler i Haag og den 31. og 1. februar 2019 i det amerikanske finansministerium i Washington.

Denne rapport er baseret på oplysningerne i det amerikanske finansministeriums skriftlige svar på det EU-spørgeskema, der blev sendt forud for evalueringen, oplysninger indhentet under drøftelserne med medarbejdere i det amerikanske finansministerium og medlemmer af

¹ EUT L 195 af 27.7.2010, s. 5.

² SEC(2011) 438 final.

³ SWD(2012) 454 final.

⁴ COM(2014) 513 final og SWD(2014) 264 final af 11.8.2014.

⁵ COM(2017) 31 final og SWD(2017) 17 final af 11.8.2014.

⁶ COM(2013) 843 final af 27.11.2013.

det amerikanske evalueringshold samt øvrige oplysninger, der er offentligt tilgængelige i dokumenter fra ministeriet. Rapporten bygger desuden på oplysninger indhentet fra Europols personale under evalueringen, herunder indlæg fra Europols databeskyttelsesrådgiver. For at supplere de foreliggende oplysninger mødtes Kommissionen også med den udpegede udbyder og holdt et møde den 3. april 2019 for at få feedback fra medlemsstaterne om aftalens bestemmelser om gensidighed.

Anbefalinger og konklusioner

På basis af oplysninger og redegørelser fra det amerikanske finansministerium, Europol, den udpegede udbyder og de uafhængige overvågere, kontrol af relevante dokumenter og tilfældigt udvalgte udsnit af søgningerne i de udleverede TFTP-data finder Kommissionen, at aftalen og de deraf følgende sikkerheds- og kontrolforanstaltninger gennemføres korrekt.

Europol udfører sine kontrolopgaver i fuld overensstemmelse med artikel 4 med udgangspunkt i detaljeret og regelmæssigt opdateret supplerende dokumentation, som tjenesten modtager fra det amerikanske finansministerium. Overvågningen fungerer problemfrit og sikrer effektivt, at databehandlingen opfylder betingelserne i artikel 5. Alle ikke-udtrukne data slettes senest fem år efter modtagelsen i overensstemmelse med aftalens artikel 6, stk. 4.

TFTP forbliver et centralt instrument til at tilvejebringe rettidige, nøjagtige og pålidelige informationer om aktiviteter, der er relateret til formodet planlægning og finansiering af terrorisme. Det hjælper med at identificere og spore terrorister og deres støttenetværk i hele verden. I den aktuelle evalueringsperiode har EU fortsat draget væsentlig og stigende nytte af programmet. Det er blevet et stadig vigtigere redskab i takt med stigningen i antallet af terrorangreb siden 2015. I nogle tilfælde har de oplysninger, der er givet i henhold til aftalen, ført til specifikke efterforskninger vedrørende terrorangreb på EU's område.

Hvad angår mulighederne for yderligere forbedringer foreslår Kommissionen, at det amerikanske finansministerium i den årlige evaluering af sine begæring i henhold til artikel 4 vurderer, hvilke meddelelsestyper og geografiske regioner der giver flest og færrest resultater i forbindelse med TFTP-søgninger. Konklusionen af en sådan vurdering bør tages med i betragtning i de efterfølgende begæring i henhold til artikel 4. Dette vil kunne føre til mere snævert udformede begæring, der minimerer mængden af data, der anmodes om fra den udpegede udbyder, i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2. Kommissionen foreslår endvidere finansministeriet at forbedre sine foranstaltninger til evaluering af, om det er nødvendigt at bevare såkaldte "udtrukne data", for at sikre, at disse data kun lagres, så længe det er nødvendigt for den særlige efterforskning eller retsforfølgning, som de anvendes til (artikel 6, stk. 7). I den forbindelse beder Kommissionen også medlemsstaterne om at informere Europol som det centrale kontaktpunkt med henblik på efterfølgende underretning af det amerikanske finansministerium, når en sag er endeligt afsluttet, hvilket i princippet bør medføre sletning af udtrukne data vedrørende denne sag. Der bør også udvises særlig opmærksomhed over for udtrukne data, som finansministeriets analytikere vurderer, men som på grundlag af overvejelser om deres relevans ikke videreformidles i forbindelse med en særlig undersøgelse.

For yderligere at forbedre kvaliteten og kvantiteten af de oplysninger, der udveksles i henhold til artikel 9 og 10, bør medlemsstaterne desuden jævnligt give Europol feedback om merværdien af de TSTP-spor, de har modtaget fra det amerikanske finansministerium, med henblik på videreformidling til ministeriet, hvor det er hensigtsmæssigt. Kommissionen værdsætter Europolis indsats for aktivt at fremme kendskabet til TFTP og bistå de medlemsstater, der har brug for tjenestens erfaringer og rådgivning til at begære målrettede søgninger efter artikel 10, og opfordrer Europol til at fortsætte indsatsen.

Kommissionen bemærker, at procedurerne for behandling af forespørgsler fra personer om, hvorvidt deres databeskyttelsesrettigheder er blevet overholdt i overensstemmelse med aftalen, synes at fungere effektivt. Kommissionen foreslår dog, at det amerikanske finansministerium sikrer, at en sådan kontrol omfatter alle relevante rettigheder i henhold til aftalen, herunder at der kun søges efter data, hvis der foreligger oplysninger eller beviser, der godtgør, at der er grund til at formode, at emnet for søgningen har en forbindelse til terrorisme eller finansiering heraf.

Kommissionen bifalder de amerikanske myndigheders fortsatte åbenhed i udvekslingen af oplysninger, hvilket illustrerer værdien af TFTP i den internationale indsats for bekæmpelse af terrorisme. De detaljerede oplysninger om, hvordan de udleverede TFTP-data kan anvendes og bliver anvendt, og de konkrete eksempler herpå i den fælles evalueringsrapport og i forbindelse med den aktuelle evaluering viser tydeligt, hvordan TFTP fungerer, og hvilken merværdi programmet bibringer.

De amerikanske myndigheder har i vid udstrækning gjort brug af muligheden i aftalens artikel 9 for uopfordret at udlevere oplysninger fra TFTP til myndigheder i EU. Desuden har Europol proaktivt fremsat en række begæringer i henhold til aftalens artikel 10 i den periode, som evalueringen dækker. Dette har bidraget til at udbrede kendskabet til TFTP blandt EU's myndigheder og har ført til, at disse i højere grad har benyttet TFTP. Myndighederne i EU har fremført, at de spor, som det amerikanske finansministerium fremsender på papir, kunne behandles mere effektivt, hvis de blev fremsendt digitalt. Kommissionen opfordrer finansministeriet og Europol til at overveje, hvordan man kan lette behandlingen af spor i overensstemmelse med TFTP's sikkerhedsforanstaltninger.

Det er vigtigt, at gennemførelsen af aftalen evalueres regelmæssigt for at sikre en korrekt gennemførelse, opbygge et tillidsforhold mellem aftalens parter og forsikre interesserede parter om TFTP-programmets nytteværdi. Kommissionen og det amerikanske finansministerium har vedtaget at foretage den næste fælles evaluering i henhold til aftalens artikel 13 i begyndelsen af 2021.

Hvordan aftalen fungerer, den fælles evalueringsproces, resultaterne heraf og anbefalingerne er udførligt beskrevet i arbejdsdokumentet, som ledsager denne rapport.